

Debatt: Hur bekämpa SD?

Per-Åke Westerlund vs Anders Hagström

Ur *Internationalen* nr 46/2010 (19 november)

Per-Åke Westerlund

Socialister och kampen mot SD-rasismen

Socialister måste ge klassargument som varnar för splittring när det är gemensam kamp som behövs

Anders Hagströms artikel "Hur slår man undan grunden för SD?" (*Internationalen* 29 oktober, nr 43)¹ besvarar tyvärr inte rubrikens fråga.

Socialister måste utgå från verkliga erfarenheter. Och sådana finns, både i Sverige och runt om i Europa. Det egentligen enda konkreta förslaget i Anders Hagströms (AH) artikel är att Sverigedemokrater inte ska uteslutas ur facket. Då blir frågan förstas – när har den linjen funkad för att stoppa rasister?

Att skriva om hur SD ska stoppas utan att ens nämna att närmare 20 000 demonstrerade dagen efter valet och många ytterligare i senare protester är att grovt missa den konkreta situationen just nu. Protesterna visade potentialen för en ny antirasistisk rörelse, särskilt bland ungdomar. För socialister är utmaningen att knyta antirasismen till kamp mot rasismens grogrund, de ny-liberala klyftorna och det kapitalistiska systemet.

Det finns flera faror med SD:

1. Att SD får sätta den politiska dagordningen. Det är vad som hänt i Danmark, där "utlänningspolitiken" är ett dominerande tema i media. Alla partier utom Enhedslistan har hakat på.
2. Att våldsamma nazistgrupper ser SD:s ökade röstetal som en uppmuntran. Och det motsatta, att aktiva antirasister börjar tro att "alla andra" är rasister som inte går att påverka.
3. Att rasismen, utpekandet av syndabockar, blir ett hinder för kamp. Gemensam kamp från alla arbetare, oavsett ursprungsland, är en förutsättning för att stoppa högerpolitik och ny-liberalism – och det avgörande för att underminera rasismen. Strejker som Kommunal 2003, Lagena 2009 och nu i än högre grad massrörelsen i Frankrike marginaliserar rasistiska och högerextrema partier.

Anders Hagström (AH) fäster stor vikt vid frågan om hur SD ska definieras. Han har rätt i att SD inte är ett fascistiskt parti. Men han tvekar även om det kan kallas rasistiskt eller högerextremt – och stannar för att SD är ett "nationalistiskt populistparti".

Jag håller med om att inte alla SD-väljare är uttalade rasister. Samtidigt – det fåtal aktiva SD:are som vi i Rättvisepartiet Socialisterna träffade under valkampanjen var alla helt fokuserade på hur invandringen ska stoppas och hur utlandsfödda inom landet ska ha sämre villkor än "svenskar", om inte utvisas.

SD är långt ifrån rensat från rasism. Dess principprogram säger att "Den viktigaste faktorn i ett tryggt, harmoniskt och solidariskt samhälle är den gemensamma identiteten, vilken i sin tur förutsätter en hög grad av etnisk och kulturell likhet bland befolkningen." (läs mer om detta på <http://offensiv.socialisterna.org/sv/885/analys/5181/?tpl=118>).

¹ Tidigare publicerad på marxistarkivet: [Hur slår man undan grunden för SD?](http://marxistarkivet.org/sv/885/analys/5181/?tpl=118)

Den här sortens partier måste analyseras konkret. Sverigedemokraterna startade som nazister men är idag ett rasistiskt parti. I t ex Österrike bildades FPÖ av en nazistisk kärna, utvecklades i populistisk-rasistisk riktning för att idag ha både öppna nazister och populisterna i sina led. Sverigedemokraterna idag vill vara ett nytt Dansk Folkeparti men framtiden innehåller flera möjliga scenarier.

Men genomgående är att partiernas förankring liknar andra partiers, det vill säga den är flyktig. Mediapersoner som Jan Guillou och Lotta Gröning – men även Anders Hagström – verkar tro att SD har en massa gräsrotsaktivister. När AH citerar Dagens Arena om att SDU ofta är den enda ”ungdomsorganisationen” på praktiska gymnasier blir det lätt makabert. Vilka skolor – ge exempel? Har någon någonsin sett fler än 5 eller högst 10 SDU:are på samma gång? Röster i val, inklusive skolval, är inte detsamma som organisering.

Däremot håller jag med Anders Hagström att kapitalets högerpolitik lägger grunden för SD:s ökade valresultat – raserande av offentlig välfärd, arbetslösheten osv. Denna högerpolitik har bedrivits av både Socialdemokraterna och högeralliansen i regering, kommuner och landsting.

Vad som ska göras hänger på vem eller vilka som gör det. För etablerade partier funkar varken att tiga ihjäl eller att prata med SD. Antirasister och socialister, däremot, ska självklart inte vara tysta.

Det finns flera tydliga exempel från 1990-talet i Sverige på att antirasistisk kamp pressade tillbaka nazisterna och därmed rasismen. Första gången var efter den av borgare utskälda demonstrationen i Kungälv 1991, som visade den tidens nazistiska SD:s isolering samtidigt som alla antirasister och invandrare fick självförtroende. Det var inte en enskild händelse utan kulmen på en rad antirasistiska mobiliseringar dessförinnan.

Ett annat tydligt exempel var 1999 efter Malexander och mordet på Björn Söderberg. Den massiva uppslutningen på SAC:s manifestationer efter mordet ledde till att nazister hängdes ut i media och uteslöts ur facket. De isolerades och tystades. Mobiliseringarna i Lund 1992, Sundsvall 1993 och så vidare slog också tillbaka nazister och rasister.

För att verkligen isolera och stoppa rasismen är klass- och masskamp avgörande. På 1990-talet såg vi effekterna av LO-protesterna på hösten 1992, elevkampen 1995 och rättviserörelsen mot Perssons nedskärningar 1994-96.

Att SD:are idag ska ut ur facket måste diskuteras på varje arbetsplats. Att rycka på axlarna åt de lokala kraven på uteslutningar, från till exempel SL:s bussgarage i Södertälje är att kapitulera inför SD:s valresultat. Att inte utesluta är också den linje som Kommunals ledning står för.

Förutom nej till uteslutningar ur facket hänvisar AH till ”arbetarrörelsens värderingar”, utan att precisera vilka. Att isolera och stoppa SD är kamp på många fronter. Det handlar om att mobilisera mot rasismen när det finns möjligheter – som i Stockholm den 4 oktober. Dagen efter klagade SD:are över det politiska ”klimatet” efter valet. Socialister måste ge klassargument som varnar för splittring när det är gemensam kamp som behövs. Motstånd mot nedskärningar och nedläggningar måste organiseras. Det handlar om stöd till strejker och kamp, och koppla dessa till kampen mot rasism. Att driva kamp mot den omänskliga flyktingpolitiken och för rätten till asyl är också en viktig del i ett program för att rycka undan grunden för SD.

Per-Åke Westerlund
Rättvisepartiet Socialisterna

Anders Hagström

Svar till Per-Åke Westerlund

”Anders Hagströms artikel ”Hur slår man undan grunden för SD?” (*Internationalen* 29 oktober, nr 43) besvarar tyvärr inte rubrikens fråga.

Socialister måste utgå från verkliga erfarenheter. Och sådana finns, både i Sverige och runt om i Europa. Det egentligen enda konkreta förslaget i Anders Hagströms (AH) artikel är att Sverigedemokrater inte ska uteslutas ur facket. Då blir frågan förstås – när har den linjen funkat för att stoppa rasister?” (Per-Åke Westerlund)

Jag blev lite häpen när jag läste Per-Åke Westerlunds påstående att jag inte besvarar rubrikens fråga. Mitt inlägg består nämligen av tre sammanhängande delar som tillsammans försöker besvara just frågan om hur man slår undan grunden för SD: 1) Vad är SD och grunden till dess frammarsch i opinionen?, 2) Hur kan man slå undan grunden för SD?, och 3) Är det en vettig hållning att kräva att SD:are skall uteslutas ur facket?

Vad gäller den första frågan, kan jag bara konstatera att vi uppenbarligen är ense om att SD inte är något fascistiskt parti. Jag betecknar det som ett nationalistiskt populistparti som tveklöst är främlingsfientligt och islamofobt, men det räcker uppenbarligen inte för PÅW som vill ha med etiketten rasistisk även om han ”håller med om att inte alla SD-väljare är uttalade rasister”. ”Inte alla”? Ganska få faktiskt om man skall tro det material jag anförde.

Men det är som om det inte räcker med att karaktärisera SD som främlingsfientligt. PÅW måste toppa med etiketten rasistisk, och citerar bl a SD:s principprogram för att bevisa att ”SD är långt ifrån rensat från rasism. Dess principprogram säger att 'Den viktigaste faktorn i ett tryggt, harmoniskt och solidariskt samhälle är den gemensamma identiteten, vilken i sin tur förutsätter en hög grad av etnisk och kulturell likhet bland befolkningen.’”

Men jag kan inte låta bli att undra på vilket sätt denna formulering bevisar att SD är rasistiskt. Det är bara en tom fras som kan vara lika sann som falsk beroende på de faktiska omständigheterna i fråga. Romerska slavar skulle nog knappast ha instämt i att den ”viktigaste faktorn” för ”ett tryggt, harmoniskt och solidariskt samhälle är den gemensamma identiteten” med sina romerska herrar och ägare. Men som bevis för att SD skulle vara rasistiskt är formuleringen av noll och intet värde.

Vi är uppenbarligen ense, men jag kan inte förstå varför man skall envisas med att göra saker och ting svåra för sig i onödan. Genom att nöja sig med karaktäristiken främlingsfientlig behöver man inte ge sig in på att vrida och vända på orden i SD:s olika dokument för att bevisa att partiet är rasistiskt eller ”långt ifrån rensat från rasism”.

Vad gäller den andra frågan, den fråga som jag påstås inte besvara, skrev jag och får väl skriva en gång till:

”Påfallande många av deltagarna [i United Minds fokusgrupper av SD-väljare] har levt större delen av sina liv i miljöer som de upplever successivt har förfallit genom åren. Den lokala försörjningsbasen har slagits sönder när traditionella industrier slagits utan att ersättas av nya livskraftiga företag, arbetslösheten har stigit och med den de sociala problemen. Brottsligheten har ökat, den offentliga servicen har försämrats, det lokala välståndet har successivt krympt.’

Tyvärr skulle det ta alltför stor plats att ingående redogöra för vad United Minds fokusgrupper visar om Sverigedemokraternas väljare, men trots det är det inte svårt att utifrån ovanstående dra slutsatsen att 'SD-vaccinets' första steg heter tillkomsten av livskraftiga företag och annan sysselsättning som skapar jobb och ger dessa orter nytt hopp inför framtiden. Med detta som utgångspunkt kan man få igång en positiv spiral av ekonomisk, social och kulturell utveckling som slår undan grunden för SD.

Men varför görs inte det? Svaret är ganska enkelt: Därför att 'det privata näringslivet' inte är intresserat, åtminstone om det inte är förenat med väldigt förmånliga etableringsvillkor och utsikter till god lönsamhet, och därför att staten i stort abdikerat ansvaret för att föra en målmedveten regionalpolitik som syftar till att hela landet skall leva och utvecklas. I det vakuum som blir följden leder den negativa spiral som uppstår till att SD och liknande strömningar kan slå rot.

Att SD knappast har en politik som kommer att lösa dessa problem är en annan femma – och det kommer vara viktigt att inte bara visa att SD är en återvändsgränd utan också som vi skrev i den tidigare nämnda artikeln, 'kunna erbjuda ett tydligt, trovärdigt och kraftfullt alternativ till Sverigedemokraternas illusoriska svar på den känsla av att bli trängd, överkörd och lämnad därhän som så uppenbart utgör resonansbotten för partiets attraktionskraft'. En utmaning för arbetarrörelsen och i synnerhet dess socialistiska flygel.”

Är inte det ett konkret svar nog inom ramen för det begränsade utrymme som stod till förfogande!? Det är nödvändigt att ta strid mot den ekonomiska, sociala och kulturella nedrustningen av stora delar av landet – i perspektiv av att hela landet skall leva. Så slår man undan grunden för SD!

Vad gäller den tredje frågan, om SD:are skall uteslutas ur facket, så följer svaret av de båda ovanstående delarna:

Aktiva fascister och rasister skall naturligtvis ut ur facket och det lär knappast vara något större problem att få gehör för ett sådant krav med tanke på deras agerande. Men det finns inte 340 000 SD-röstande högerextrema rasister i det här landet. Däremot finns det, vilket jag försökt peka på, 340 000 människor – minus förstås en negligierbar kvantitet fascister och rasister – som röstat på SD för att de känner sig överkörda, negligerade och lämnade därhän av samhällsutvecklingen och uppfattar det som att SD – bland de befintliga alternativen – ger uttryck för deras frustration.

Många av dem är fackligt organiserade eller kommer att bli när de går ut i yrkeslivet. Skall de uteslutas därför att de svalt SD:s demagogi istället för något av de etablerade partiernas demagogi?

Tänk på följdverkningarna av sådana uteslutningskrav! Som varenda en som varit eller är fackligt aktiv är väl medveten om måste folk känna att de öppet kan ge uttryck för sina bekymmer, oro, ja till och med fördomar – som de själva naturligtvis inte uppfattar som fördomar utan som dagsens sanningar – på fackmötena och i diskussioner med sina arbetskamrater, för att en öppen och rak diskussion skall kunna föras om vägen framåt. Vi har redan nog med problem med att folk inte vågar säga vad de tycker på sina arbetsplatser av rädsla för sina jobb. Varför skapa samma sits i facket? Ge hellre folk möjlighet att vädra sina åsikter, även om de är fördomsfulla, än att locket läggs på. Hur skall annars fördomarna kunna vädras ut i det forum som har störst möjlighet att påverka folk – kollektivet av arbetskamrater?

Det har funkat tidigare och det vore märkligt om det inte fungerar i fortsättningen. Särskilt som det i det här fallet inte handlar om att stoppa rasister!

AH